

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Budapesten, 2010. március 24. napján megtartott fellebbviteli nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A társtettesként, hivatalos személyként elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt az I.r. vádlott és társa ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Fővárosi Bíróság 2009. április 29. napján kihirdetett 20.B.700/2008/50. számú ítéletét **megváltoztatja**.

Az eljárás során lefoglalt és a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatala bűnjeljegyzék 4. tételszáma alatt nyilvántartott 1 db Sony-80-as CD lemeznek a bűnügyi iratokhoz csatolását rendeli el.

Egyebekben az első fokú ítéletet az I. és a II.r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Bíróság a 2009. április 29. napján kihirdetett 20.B.700/2008/50. számú ítéletével az I.r. vádlottat a Btk. 250.§ (1) bekezdésébe ütköző társtettesként elkövetett vesztegetés büntette, valamint 3 rb. a Btk. 277.§ (1) bekezdésébe ütköző okirattal visszaélés vétsége miatt - halmazati büntetésül - 1 évi és 10 hónapi - végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre, 50.000 Ft pénzmellékbüntetésre és lefokozásra ítélte.

A II.r. vádlottat a Btk. 250.§ (1) bekezdésébe ütköző társtettesként elkövetett vesztegetés büntette miatt 1 évi és 6 hónapi - végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre, 50.000 Ft pénzmellékbüntetésre és lefokozásra ítélte. Vele szemben - a tőle lefoglalt 60.000 Ft vonatkozásában - vagyonelkobzást is rendelt el.

Mindkét vádlott tekintetében rendelkezett a szabadságvesztések végrehajtása esetére az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, valamint a pénzmellékbüntetések meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Az eljárás során lefoglalt bűnjelek lefoglalását megszüntette és elrendelte azok megsemmisítését. A vádlottakat kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú tárgyaláson eljáró ügyész mindkét vádlott terhére téves jogi minősítés miatt, valamint a büntetések súlyosítása érdekében fellebbezést jelentett be. Fellebbezésének írásbeli indokolása szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a vádlottakat a vesztegetés alapesetében mondta ki bűnösnek, mivel a vádlottak terhére a zsarolás minősített esete állapítható meg. A tényállásban rögzítettek szerint ugyanis egy hivatalos személy elleni erőszak büntetése vonatkozó koholt rendőri jelentés előre vetítése olyan fenyegetésnek tekinthető, amely alkalmas komoly félelem keltésére, ezért a zsarolás törvényi tényállási elemei megvalósultak, a vádlottak társtettesként elkövettek a Btk. 323.§ (2) c/ pontja szerint minősülő hivatalos személy által elkövetett zsarolás büntetettét. E súlyosabb bűncselekményre figyelemmel az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetés nem áll arányban az elkövetett cselekmények tárgyi súlyával, nem indokolt a vádlottakkal szemben a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése.

Az I.r. vádlott és védője az első fokú ítéletet tudomásul vették.

A II.r. vádlott és védője 3 napi gondolkodási időt tartottak fenn nyilatkozatuk bejelentésére, majd a törvényes határidőn belül a védő a II.r. vádlott büntetésének enyhítése érdekében fellebbezést jelentett be.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.662/2009/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést kiegészítéssel és pontosítással tartotta fenn. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékokkal összhangban állapította meg, okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, azonban tévedett cselekményük jogi minősítése meghatározásakor. Álláspontja szerint az irányadó tényállás alapján a Btk. 250.§ (1) bekezdése szerint minősülő hivatalos személy által elkövetett vesztegetés büntette mellett, a Btk. 323.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés c/ pontja szerint minősülő hivatalos személyként elkövetett zsarolás büntetnének kísérlete, valamint 3 rb. a Btk. 277.§ (1) bekezdésébe ütköző közokirattal visszaélés vétsége is mindkét vádlott terhére róható, amelyet a vádlottak társtettesként követtek el. Jogi indoklása szerint, amikor a sértett a 60.000 Ft-ot átadta a vádlottaknak, a hivatalos személy által elkövetett vesztegetés alapesete már befejezetté vált, a továbbiakban már a vádlottak a 60.000 Ft-on felüli összeghez való hozzájutást akarták biztosítani azzal, hogy az okiratokat visszatartották, illetve megfenyegették sértett¹, hogy ha nem hozza az 540.000 Ft-ot, fel fogják jelenteni hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt is. Mindez a sértett akaratának hajlítására és komoly félelem keltésre alkalmas volt, ezzel - mivel a pénz tényleges átadására nem került sor - megvalósították a hivatalos személy által elkövetett zsarolás büntetnének kísérletét is. A vádlottak terhére megállapítható bűncselekmények tárgyi súlya azonban a velük szemben kiszabott büntetés súlyosítását indokolja.

A másodfokú nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség jelen lévő képviselője az átiratban foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta. Az abban foglaltakat azzal egészítette ki, hogy jogi álláspontját alátámasztják még a BH

2001/356., illetve 2005/379. számon közzétett eseti döntések is. Ez utóbbi jogesetet véleménye szerint analóg módon lehet alkalmazni jelen büntető ügyre is, mivel ott a terheltek azzal fenyegették meg a sértettet, hogy bűncselekmény miatt fel fogják jelenteni, amennyiben nem fizet nekik. Indítványozta a vádlottakkal szemben kiszabott büntetések súlyosbítását.

A II.r. vádlott védője fenntartotta védenca büntetésének enyhítése érdekében bejelentett fellebbezését. Felhívta a figyelmet arra, hogy az ügyész végindítványában foglaltakkal egyezően megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság által szóban kihirdetett ítélet tényállása eltért az írásban rögzítettől, mivel a szóban előterjesztett tényállásban még nem szerepelt az, hogy a vádlottak megfenyegették volna a sértettet. Kiemelte azt is, hogy sem a gyanúsítás, sem pedig a vádirat ezt a körülményt nem tartalmazta, az ügyész csupán a perbeszédében módosította a tényállást és e módosított tényállás alapján indítványozta, hogy a vádlottak bűnösségét a zsarolás minősített esetében állapítsa meg a bíróság. Az ügyész által kiegészített tényállási részre azonban bizonyítás nem történt, mindezt csak a sértett nyomozás során tett vallomása támasztja alá, a cselekménynél jelen lévő tanú1 e körülményt nem említette, amely életszerűtlen. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy ez a fenyegetés nem hangzott el, illetve annak elhangzása nem bizonyítható. Jogi álláspontja szerint azonban ha ilyen fenyegetés történt is, az akkor sem lenne alkalmas zsarolás büntettének megállapítására. Felhívta a figyelmet arra is, hogy védenca nem lett meggyanúsítva okirattal visszaélés vétségével, az nem képezte a vád tárgyát az ő tekintetében, a II.r. vádlott irányában e bűncselekmény bizonyítására nem került sor. Csak a másodfokú eljárásban merült fel a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványában, hogy e cselekmények miatt is meg kell állapítani a bűnösségét, erre azonban véleménye szerint nincs lehetőség. Védenca terhére rótt vesztegetés alapesetének megállapítását nem vitatta, de a kiszabott büntetés mértékét, a szabadságvesztés tartamát, illetve a felfüggesztés próbaidejét eltúlzottnak tartotta. Indítványozta ezért rövidebb szabadságvesztés kiszabását védenccével szemben, amelynek próbaidejét szintén rövidebb időben állapítsa meg a másodfokú bíróság.

Az I.r. vádlott védője csatlakozott védőtársa által elmondottakhoz. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által írásban megállapított tényállás alapján sem állapítható meg, hogy a vádlottak megvalósították a hivatalos személy által elkövetett zsarolás büntettét. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen róta a vádlottak terhére a hivatalos személy által elkövetett vesztegetés büntettét, mivel a zsarolás tényállási elemei maradéktalanul nem állapíthatók meg. A vádlottak által kifejtett magatartás ugyanis nem volt alkalmas arra, hogy a sértettben komoly félelmet keltsen, hiszen a fenyegetést a sértett oldaláról kell vizsgálni. A sértett személyiségére és előéletére is figyelemmel a vádlottak magatartása nem volt akaratot hajlító, a sértett azért ajánlott fel pénzt, mert valamilyen rejtegetni valója volt és szabadulni akart a rendőri intézkedés alól. Álláspontja szerint a büntetési célok az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetéssel is elérhetők, ezért az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A Fővárosi Ítéltábla a bejelentett fellebbezésekre figyelemmel az első fokú ítéletet, az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében mindkét vádlott tekintetében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Be.310.§ (2) bekezdésében írt köteleességét. Megállapítható ugyanis, hogy a tárgyaláson eljáró ügyész a perbeszédében a vádirati tényállást kiegészítette és a vádat megváltoztatva arra tett indítványt, hogy a bíróság mindkét vádlottat a Btk. 323.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés c/ pontja szerint minősülő társtettesként, hivatalos személyként elkövetett zsarolás bűntettében mondja ki bűnösnek az eredetileg vád tárgyává tett hivatalos személy által köteleességszegéssel elkövetett vesztegetés bűntette helyett. Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha a vádmódosításra figyelemmel felhívja az érdekeltet arra, hogy indítványt tehetnek a tárgyalás elnapolására a védelem előkészítése érdekében. Ezt az eljárási szabálysértést azonban a másodfokú bíróság - figyelemmel arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem adott helyt a módosított ügyészi vádnak - nem értékelte olyan, a Be. 375.§ (1) bekezdésében írt eljárási szabálysértésnek, amely lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására. Emiatt tehát nem tartotta szükségesnek az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését. Az elsőfokú bíróság egyebekben a büntető perrendtartás szabályai szerint járt el.

Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a rendelkezésére álló bizonyítékokat értékelési körébe vonta és indokolási kötelezettségének is - bár szűk körűen - eleget tett. A vádlottak lényegében beismerő vallomást tettek. Az elsőfokú bíróság ítéletében megindokolta, amikor beismerő vallomásuktól eltérően állapította meg a tényállást, amelynek alapja a tárgyaláson kihallgatott tanúk vallomása volt. A rendelkezésre álló iratok alapján - figyelemmel a Be. 352.§ (1) bekezdés a/ pontjára - az első fokú ítélet tényállása a fellebbviteli ügyészség indítványával egyezően csupán annyiban szorul kiegészítésre, hogy "Az intézkedés során elvett iratok közül a személyi igazolványt és a lakcímkártyát 2008. decemberében a lakóhelye szerinti okmányiroda értesítése alapján kapta vissza sértett1." E kiegészítéssel az elsőfokú bíróság ítélete már mindenben mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól és azt a Fővárosi Ítéltábla így fogadta el felülbírálata alapjául.

A Fővárosi Ítéltábla az ítélet írásban leírt tényállása alapján bírálta felül az első fokú ítéletet. Az érdekelték nem indítványozták a szóbeli indokolásban előterjesztett tényállás alapul vételét, továbbá az írásban leírt tényállás a bizonyítási eljárás alapján feltárt legbővebb tények körét tartalmazza. A másodfokú bíróságnak nem áll rendelkezésre az előterjesztett észrevételeken túl olyan adat, amely miatt az írásban leírt tényállás alapul vételét kizárná.

A vádlottakkal szemben megállapított bűncselekmények jogi minősítését támadó fellebbezések a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem alaposak.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az általa megállapított tényállásból a vádlottak bűnösségére következtetett és akkor sem, amikor a vádlottakat a Btk. 250.§ (1) bekezdésébe ütköző társtettesként, hivatalos személy által elkövetett vesztegetés büntetében, valamint az I.r. vádlottat 3 rb. a Btk. 277.§ (1) bekezdésébe ütköző okirattal visszaélés vétségében mondta ki bűnösnek.

A másodfokú bíróság nem értett egyet az ügyészi fellebbezésben foglaltakkal, mely szerint a vádlottak által elkövetett bűncselekmény a Btk. 323.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés c/ pontja szerint minősülő hivatalos személyként elkövetett zsarolás büntetének minősül, és azzal a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség által kifejtett állásponttal sem, hogy a vádlottak cselekménye a hivatalos személyként elkövetett vesztegetés büntetének alapesetén túl alkalmas a minősített zsarolás kísérletének halmazatban történő megállapítására.

A Btk. 323.§ (1) bekezdésébe ütköző zsarolás büntetét az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást erőszakkal, vagy fenyegetéssel arra kényszeríti, hogy valamit tegyen, ne tegyen, vagy eltűnjön és ezzel kárt okoz. A büntetés 2-8 évig terjedő szabadságvesztés, ha a zsarolást hivatalos személyként követik el. A Btk. 250.§ (1) bekezdésébe ütköző hivatalos személyként elkövetett vesztegetés büntetét az a hivatalos személy követi el, aki működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, vagy a jogtalan előnyt, vagy ennek ígéretét elfogadja.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ítéleti tényállás alapján közélet tisztasága elleni bűncselekmény és nem vagyon elleni bűncselekmény valósult meg. Az előbb említett bűncselekmények védett jogi tárgya különbözik. A vesztegetés büntetée a közélet tisztasága, az állam jogellenes befolyástól mentes rendeltetésszerű működéséhez fűződő érdek, míg a zsarolásé a vagyoni, tulajdoni viszonyok sérthetetlensége. Mindkét bűncselekmény alanya hivatalos személy, de a hivatalos személy által elkövetett zsarolás büntette esetében a hivatalos személy erőszak vagy fenyegetés alkalmazása útján kárt okoz a sértettnek. Ebből az is következik, hogy a sértett nem önként tesz eleget az elkövető kérésének, hanem akaratát hajlító erőszak, vagy fenyegetés hatására. A zsaroló cselekményét kizárólag egyenes szándékkal, jogtalan haszonszerzés célzatával valósítja meg.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint a vádlottak megegyeztek sértett1-gyel abban, hogy pénz fizetése ellenében elengedik a helyszínről, mivel abban a hiszemben tartották, hogy vele szemben elfogató parancsot adtak ki. A sértett maga is akarta az egyezés létrejöttét, egyfajta alku alakult ki közöttük abban, hogy mennyit fizet ennek érdekében. Végül 600.000 Ft-ban állapodtak meg, amelyből 60.000 Ft-ot előre odaadott a vádlottaknak. A vesztegetés büntette már akkor befejezetté vált, amikor a 600.000 Ft megfizetésében megegyeztek, és nem akkor, amikor ebből a 60 000 Ft. átadásra is került. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a vádlottak nem alkalmaztak akaratot hajlító fenyegetést a pénz átadása érdekében. Mindezt a másodfokú bíróság azzal kívánja kiegészíteni, hogy az előbb írt összefüggésben azért sem volt olyan fenyegetés, amely alkalmas

lett volna a zsarolás büntettének megállapítására, mivel a vádlottak és a sértett között konszenzus jött létre a pénzösszeg átadása tekintetében, a sértett együttműködő volt, hiszen úgy gondolta, hogy a rendőri intézkedéstől való eltekintés az ő érdekében áll a körözésére való figyelemmel. Az a körülmény, hogy a sértett miután megkérdezte, mi van akkor, ha nem jelenik meg a megbeszélt helyen a megbeszélt összeggel, és azt mondták neki, hogy akkor feljelentik hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt, nem jelenti olyan további tényállási elem megvalósulását, amely miatt a módosított ügyési vádban foglalt bűncselekmény valósult volna meg. A vádlottak cselekménye nem a vagyoni és tulajdoni viszonyokat sértette, hanem a közélet tisztaságához fűződő érdekeket, hiszen a sértett maga is közreműködő volt e kétoldalú viszonyban, legfeljebb a vesztegetés összecszerűségét tartotta túlzottnak.

A másodfokú bíróság nem tartotta alaposnak a fellebbviteli főügyészség hivatkozását a BH. 2005/379. számon közzétett eseti döntésére. E jogesetben elbírált vádlotti cselekmény a vagyoni viszonyokat sértette, a megfenyegetett nem volt együttműködő, a feljelentéssel való fenyegetés célja, jogtalan haszonszerzés volt.

Az előzőek szerint, mivel a vádlottak a számukra előírt kötelezettségüket nem szegték meg, de a Btk. 137. § 1/ I pontja alapján mint hivatalos személyek, működésükkel kapcsolatban jogtalan előnyt kértek, a Btk. 250.§ (1) bekezdésébe ütköző hivatalos személy által elkövetett vesztegetést valósították meg. Cselekményük nem merítette ki ezen túl a hivatalos személy által elkövetett zsarolás büntettének kísérletét.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában foglaltakkal, mely szerint az elsőfokú bíróság nem indokolta a 3 rb. okirattal visszaélés vétségének megállapítását. Ezt a másodfokú bíróság a következők szerint pótolja.

A Btk. 277.§ (1) bekezdése szerint aki olyan közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, mástól, ennek beleegyezése nélkül jogtalanul megszerez, vagy azt megsemmisíti, megrongálja, vagy eltitkolja, vétséget követ el és 2 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Az I.r. vádlott jogtalan elvétellel valósította meg e bűncselekményt, amikor sértett1-től elvett 3 közokiratot jogtalanul magánál tartott. Az irányadó bírói gyakorlat szerint, amelyet jól tükröz a Legfelsőbb Bíróság Katf.130/1986. számú eseti döntése is, ilyen esetben megvalósul az okirattal visszaélés vétsége. Figyelemmel arra, hogy ez a cselekmény 3 közokiratra valósult meg, helyesen minősítette az elsőfokú bíróság I.r. vádlott cselekményét 3 rb. közokirattal visszaélés vétségének

A másodfokú bíróság nem értett egyet a fellebbviteli főügyészség azon indítványával, hogy a közbizalom elleni bűncselekményt a II.r. vádlott terhére is meg kell állapítani.

A II.r. vádlott védője alappal hivatkozott arra, hogy sem a gyanúsítás, sem pedig a vád nem tartalmazta a II.r. vádlott terhére e cselekményt, e tekintetben az ő vonatkozásában bizonyítás lefolytatására sem került sor. Az irányadó tényállás szerint az állapítható meg, hogy I.r. vádlott volt az, aki sértett1-től elvette az iratokat és azt jogtalanul magánál tartotta. A Be. 310.§ (1) bekezdése szerint a vádkiterjesztésre egyébként is az elsőfokú eljárásban addig van lehetőség, amíg a bíróság határozat meghozatala céljából tanácsülésre vissza nem vonul. A Fellebbviteli Főügyészség által tett vádkiterjesztésre a másodfokú eljárásban törvényi lehetőség nincs. Ezért nem foghatott helyt a fellebbviteli főügyészség azon indítványa, hogy a másodfokú bíróság e bűncselekményekben is mondja ki a II.r. vádlott bűnösségét.

A vádlottak büntetésének súlyosítására, illetve II.r. vádlott büntetésének enyhítése érdekében bejelentett fellebbezéseket a másodfokú bíróság szintén nem tartotta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság helyesen táarta fel a vádlottak büntetése szempontjából irányadó körülményeket. E bűnösségi körülményekre figyelemmel helyes tartamban állapította meg a vádlottak szabadságvesztés büntetését és nem tévedett akkor sem, amikor a nyomatékos enyhítő körülményekre figyelemmel lehetőséget látott a velük szemben kiszabott szabadságvesztés felfüggesztésére. A felfüggesztés időtartamát helyesen határozta meg 3 évben, annak enyhítésére a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget, hiszen az így is a törvényi minimumhoz közelálló tartományban lett meghatározva. II.r. vádlott büntetésének enyhítése már nem szolgálná a Btk. 37.§-ában írt büntetési célokat.

A vádlottak anyagi haszonszerzés érdekében valósították meg a bűncselekményeket, ezért a törvény rendelkezése alapján helyesen szabott ki velük szemben az elsőfokú bíróság pénzmellékbüntetést és mivel cselekményükkel a rendfokozat viselésére méltatlanná váltak, a lefokozás mellékbüntetés kiszabása is törvényes. A másodfokú bíróság egyetértett a vagyonek Kobzása alkalmazásával is, továbbá az előzetes fogvatartás beszámításáról, illetve a pénzmellékbüntetés átváltoztatásáról szóló rendelkezésekkel is.

A másodfokú bíróság ugyanakkor észlelte, hogy az elsőfokú bíróság megsemmisítését rendelte el annak a 4. tsz. alatt lévő CD-nek, amely az ügyben bizonyítékként szerepel. E CD-n található az a felvétel, amelyet az üzemanyagtöltő állomás kamerája rögzített arról, hogy tanú1 telefonkártyát vásárol a vádlottak megbízásából sértett1 részére. Figyelemmel arra, hogy ez a későbbi eljárások során is szükséges lehet, a bíróság az első fokú ítélet ezen rendelkezését megváltoztatva e felvétel iratokhoz való csatolását rendelte el.

Egyebekben a Fővárosi Ítéltábla az első fokú ítéletet - helyes indokainál fogva - mindkét vádlott tekintetében helyben hagyta.

A Fővárosi Ítéltábla ítélete a Be. 372.§ (1), (2) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2010. március 24.

Dr. Mészáros László sk. a tanács elnöke, Dr. Török Zsolt sk. előadó bíró, Dr. Magócsi István sk. bíró

A Fővárosi Bíróság ítélete az I. és a II.r. vádlottak vonatkozásában a rendelkező részben írt változtatással jogerős és a felfüggesztett szabadságvesztések kivételével végrehajtható.

Budapest, 2010. március 24.

. Mészáros László sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Tóth Mihályné
tisztviselő